Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 10.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Lynging og mosing.

Oppskr. av: Andreas Kopeid

(adresse):

Fylke: Hedmark.

Herad: Engerdal.

Bygdelag: Femundsenden

Gard: Femundsenden.

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Ole Femundsenden, or1.75 år gamal. F. ved Femundsenden. Bonde.

SVAR

I.

A.

1. Det er slutt med å ta lyng nå, men det var ikkje svært mange åra sidan dei tok lyng siste gongen ved Femundsenden.
Lyng var naudfôr.

2. Lyngen vart tatt om våren i fôrknipa.
Det heiter å ta lyng.

3. Ein tok lyngen med hendene.

4. Det er helst mannfolkarbeid å ta lyng, men ~~xxxx~~ kvinnfolka måtte til med det om mannen ikkje hadde hove til det.

5. Inga röynsle eller reglar for kor ofte ein kunne ta lyng.

6. Lyngen vart boren heim i sekker.

7. Det var så lite ein tok heim i gongen at lyngen vart lagt der det fall seg best.

8. Kua fekk lyngen.
Ho åt den heil.

9. Lyngen var eit bra naudfôr.

B.

1-4. Ukjent.

II.

1. Ein tar ennå mose kvart år. 11797

2. Mosen er årviss, den höyrer til grunnfôringa.

3. Ein vil helst ha vått veer når ein tar mose.
Mosen skal vera våt.

4. Før ~~xxxxdxx~~ drog både mannfolk og kvinnfolk ut for å ta mose, nå er det bare mannfolka. 2

2

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

2-3 mann er ute i 2-3 dagar.
Dei går heim om nettene.

4. För tok ein mosen med rive eller harke, men nå er greipet vanleg.
Mosen vert raka saman med greipet.

6. Mosen vert ikkje boren heim med same.

7. Mosen vert lagt i haugar som ein kallar lass. Det er ikkje vanleg å leggja noko korkje under eller over lasset, heller ikkje er det vanleg med merke på lassa. Nå er det vorte mindre mose enn för så ein må til å bera mosen i hop for å få eit lass. Ein ber i vanlege bårer

8. Vanlegvis kjörer ein i hop i lunner ~~dexixlxsxx~~ ved juletider dei lassa som ein ikkje har fått kjørt heim för den tid. Det er vanleg å kjöra heim det ein vinn för den tid, ofte så tidleg at ein kan kjöra med vogn. Ved lunninga vert lasset lagt på langsida.

9. Det er ikkje fellesarbeid å lunne eller kjöre heim mose.

10. Heime ligg mosen utanfor fjösdöra.

11. Det er helst kua som får mose, men og sau og geit.
Ein reknar 5 lass på kua for vinteren.

12. Mosen er rekna for eit godt fôr.

Annen mose.

1. Det var vanleg å sanke brödmose til grisen.
Brödmosen til grisen vart kokt.

2. Lav ~~ikkje~~ brukt som fôr.

11797